

Cyllid Cymorth Busnes

Mae cyllid ar gael i sefydliadau neu bartneriaethau i gefnogi'r rhai sy'n gweithio gyda threftadaeth i adeiladu eu sgiliau mewn arweinyddiaeth a rheolaeth sefydliadol.

Mae Cronfa Dreftadaeth y Loteri Genedlaethol yn gwahodd sefydliadau i wneud cais am arian cymorth busnes. Bydd y cyllid yn cael ei ddefnyddio i gyflwyno rhaglenni hyfforddi a datblygu i gefnogi sefydliadau treftadaeth ledled y DU i ddatblygu eu sgiliau busnes.

Rydym yn disgwyl cefnogi rhaglen yn yr Alban, Gogledd Iwerddon, Cymru a Lloegr, gyda chyfanswm cyllideb grant o hyd at £2filiwn. Rydym yn agored i gynigion sy'n cwmpasu mwy nag un wlad. Mae hyn yn rhan o gyfanswm ein buddsoddiad o £3m sydd hefyd yn cynnwys arian ar gyfer [rhaglen datblygu mentrau](#) ar gyfer y DU gyfan.

Mae'r cyllid yma ar gael fel rhan o'n hymgyrch meithrin gallu a chydnerthedd sefydliadol, a gaiff ei lansio yn ystod gwanwyn 2020. Yn ein [Fframwaith Ariannu Strategol](#), gwnaethom ymrwymo i gomisiynu rhaglenni cymorth busnes er mwyn cynyddu cydnerthedd a sgiliau codi arian, cynllunio busnes ac ariannol, llywodraethu, menter fasnachol ac ymgysylltu â buddsoddiad cymdeithasol.

Mae'r canllawiau isod yn nodi'r hyn rydym yn ceisio ei gyflawni drwy'r cyllid datblygu menter, pwy rydym yn disgwyl elwa arnynt a'r canlyniadau a geisir. Mae hefyd yn egluro'r broses ymgeisio ac asesu a'r amserlen.

Cymorth meithrin gallu

Rydym am gefnogi partneriaethau neu gonsortia i ddarparu rhaglen bwrpasol o gymorth meithrin gallu ar draws y blociau adeiladu craidd o arweinyddiaeth a rheolaeth sefydliadol ym mhob un o bedair gwlad y DU. Byddai hyn yn cynnwys, er enghraifft:

- llywodraethu
- cynllunio busnes
- cynllunio a rheoli ariannol
- arweinyddiaeth strategol
- datblygu menter
- codi arian
- mesur effaith
- gosod a thracio perfformiad

Dylai'r rhaglenni hyn fod yn hygyrch i fudiadau cymunedol llai sy'n gweithredu ym maes treftadaeth ac yn edrych i broffesiynoli eu hymarfer busnes, yn ogystal â sefydliadau canolig eu maint a rhai mwy (drwy incwm) sy'n dangos angen cryf. Nid yw'n ofynnol i'r rhai sy'n cymryd rhan fod yn datblygu model menter.

Mae'r pwyslais ar ddatblygu sgiliau craidd a chyfleoedd i ddod yn fwy rhwydweithiol, wedi'u cefnogi'n well ac yn fwy blaengar.

Gall sefydliadau sy'n cymryd rhan fod ar wahanol gamau yn eu datblygiad a bydd angen i bartneriaid cyflawni llwyddiannus ystyried amrywiaeth y sefydliadau sy'n gweithredu yn y sector treftadaeth wrth gynllunio eu rhaglenni.

Rydym yn disgwyl i bedair rhaglen gael eu rhedeg ar raddfa gwlad, gan ymgysylltu â thua 250 o sefydliadau ledled y DU gyfan, er y gall yr un partner cyflawni arweiniol gynnig gwneud hyn mewn mwy nag un wlad. Dylai'r rhaglenni gynnig cyfleoedd i sefydliadau gymryd rhan o'r holl dreftadaeth ym mhob gwlad. Gellir cyflwyno rhaglenni drwy bartneriaethau neu gonsortia sy'n cynnwys darparwyr hyfforddiant a datblygu arweinyddiaeth arbenigol sy'n gweithio gyda threftadaeth a chyrrff ymbarél eraill i sicrhau eu bod yn cyrraedd pob rhan o'r sector.

Mae llawer o elfennau sgiliau a dulliau cyflwyno rhaglenni yn debygol o fod yn debyg i'r rhai a amlinellwyd ar gyfer y model [datblygu menter](#). Y gwahaniaethau allweddol fydd:

- cymryd i ystyriaeth anghenion penodol sefydliadau llai/cyfnod cynnar, rhai ohonynt yn dibynnu'n drwm ar wirfoddolwyr
- ystyried anghenion sefydliadau ar wahanol gamau yn eu datblygiad, yn enwedig mewn perthynas â chyflawni prosiectau cyfalaf
- galluogi datblygu sgiliau rhwydweithio a dylanwadu sy'n gysylltiedig â meithrin gallu ar gyfer ymgysylltu traws-sectoraidd mewn ardaloedd lleol, a chodi arian o ffynonellau preifat amrywiol

Sut mae'r broses yn gweithio?

1. Darllenwch drwy'r meini prawf a ddarperir ar y dudalen yma
2. Darllenwch y [canllawiau ymgeisio ar gyfer grantiau rhwng £250,000 a £5 miliwn](#) yn ofalus i ddod o hyd i feini prawf ychwanegol i'ch helpu gyda'ch cais (gallai eich cais fod yn is na £250,000 ond rydym yn defnyddio ein canllawiau a'n ffurflenni cais presennol)
3. Noder nad oes angen cyfnod datblygu ar gyfer y cyllid yma, ac y bydd ymgeiswyr yn cyflwyno cais cylch cyflawni yn unig
4. Cyflwynwch fynegiant o ddiddordeb drwy ein [porth ceisiadau ar-lein](#) erbyn hanner dydd 13 Ionawr 2020
5. Cewch eich hysbysu os hoffem i chi gyflwyno cais llawn
6. Cyflwynwch gais llawn drwy ein porth ar-lein erbyn hanner dydd 20 Chwefror 2020.
7. Byddwn yn rhoi gwybod i chi am y penderfyniad erbyn 28 Mawrth 2020.

Pwy all ymgeisio?

Gallwch wneud cais os ydych:

- sefydliad dielw
- partneriaeth sy'n cael ei harwain gan sefydliad dielw

Gallwch ymgeisio am y cyllid [datblygu menter](#) a chymorth busnes. Os ydych yn bwriadu gwneud hyn, rhaid i chi gyflwyno ffurflen Mynegi Diddordeb ar wahân ar gyfer pob llinyn ariannu.

Dylai sefydliadau neu bartneriaethau sy'n ceisio ymgeisio fodloni'r meini prawf canlynol hefyd:

- llwyddiant amlwg o ran darparu rhaglenni cymorth busnes creadigol a llwyddiannus gyda sefydliadau yn y sector treftadaeth neu gyda sefydliadau sydd â nodweddion tebyg i BBaCh treftadaeth
- y gallu i gefnogi sefydliadau ledled y DU (yr Alban, Gogledd Iwerddon, Cymru neu Loegr)
- dealltwriaeth amlwg o anghenion a heriau sefydliadau llai yn y sector treftadaeth
- ymrwymiad amlwg i ddysgu a gwerthuso'r hyn sy'n gweithio
- ymrwymiad amlwg i amrywiaeth a chynhwysiant
- gallu gweithredol ac ariannol i gyflawni rhaglen ar y raddfa hon

Beth rydyn ni'n chwilio amdano

Dylai'r rhaglen hyfforddi a datblygu anelu at ddarparu cymorth busnes i ddatblygu sefydliadau mwy gwydn a blaengar sy'n gweithio ym maes treftadaeth, gyda:

- mwy o sefydliadau sydd â'r sgiliau a'r gallu i arallgyfeirio eu hincwm, datblygu eu cefnogwyr, gwirfoddolwyr a chynulleidfaoedd, ymateb i gyfleoedd newydd a gwrthsefyll bygythiadau
- rhwydweithiau cryfach ymysg sefydliadau cyfoed mewn treftadaeth ar draws pedair gwlad y DU

Beth fydd y rhaglen yn ei chyflawni

Byddem yn disgwyl i'r rhaglen a ariennir gael y canlyniadau canlynol i unigolion a sefydliadau sy'n cymryd rhan.

Ar gyfer arweinwyr cyfranogol:

- gwell hyder a dyfeisgarwch
- ehangu rhwydweithiau o gymorth personol a phroffesiynol
- gwella sgiliau busnes gan gynnwys y gallu i wneud gwelliannau a newidiadau yn eu sefydliad ar draws llywodraethu, rheoli ariannol a chynllunio busnes, codi arian, a lle y bo'n berthnasol, datblygu menter a buddsoddiad cymdeithasol.
- mwy o wybodaeth a sgiliau wrth bennu nodau ar gyfer treftadaeth ac effeithiau cymdeithasol sy'n glir, yn drosglwyddadwy ac yn fesuradwy er mwyn helpu i ddangos gwerth eu gweithgareddau

Ar gyfer sefydliadau:

- llywodraethu cryfach a mwy amrywiol
- mwy o gydnerthedd ariannol
- ffynonellau incwm mwy amrywiol a chynnydd mewn incwm
- mwy o gyrhaeddiad yn eu cymuned/cymunedau gyda chefnogwr, cynulleidfa a/neu wirfoddolwr estynedig a mwy amrywiol

Cyfranogwyr targed

Bydd angen i'r rhaglenni a ariennir ymgysylltu â chyfranogwyr ledled yr Alban, Gogledd Iwerddon, Cymru neu Loegr. Gallwch wneud cais am gyllid ar gyfer rhaglen ar draws mwy nag un wlad lawn. Dylai ein cyllid yn gyffredinol gyrraedd lleiafswm o 200–250 o sefydliadau sy'n cymryd rhan ar draws y pedair gwlad (hyd at 500 o unigolion).

Dylai cyfranogwyr targed fod:

- sefydliadau bach a chanolig sy'n gweithio ym maes treftadaeth
- sefydliadau sy'n newydd i weithio ym maes treftadaeth (ee derbynwyr trosglwyddo asedau, neu grwpiau cymunedol sy'n hyrwyddo treftadaeth anghyffwrddadwy)

Canolbwynt Arweinyddiaeth a Sgiliau

Bydd y rhaglen yn canolbwyntio ar gyfleoedd a heriau sy'n wynebu sefydliadau treftadaeth llai a chanolig eu maint a'r gofynion cyffredinol o ran sgiliau ac arweinyddiaeth ar gyfer llwyddiant, gan gynnwys:

- llywodraethu da
- arweinyddiaeth a rheolaeth
- strategaeth
- cynllunio busnes a rheolaeth ariannol
- creu achos dros gefnogi
- codi arian o ffynonellau preifat
- meithrin ac amrywio cefnogwyr, gwirfoddolwyr a chynulleidfaoedd
- ymgysylltu ar draws sectorau yn eich ardal leol (dylanwadu)
- dealltwriaeth o dreftadaeth a gwerth cymdeithasol ac effaith, sut i'w mynegi a'u mesur

Rhaglen a dulliau cyflwyno

Gall y rhaglen gynnwys cyfleoedd sylweddol i gyfranogwyr ddod at ei gilydd wyneb yn wyneb â'u cyfoedion ar draws y sector. Gallai hyn fod drwy, er enghraifft:

- dysgu grŵp gan arbenigwyr mewn sgiliau technegol fel rheoli prosiectau a rheolaeth ariannol
- sesiynau tystio lle mae arweinwyr yn rhannu eu profiadau, eu llwyddiannau a'u heriau i fagu hyder
- ymweliadau astudio â sefydliadau eraill
- grwpiau dysgu strwythuredig
- cymorth gan gymheiriaid
- dod â phobl ynghyd fel carfan dros gyfnod hir
- defnydd creadigol o ddigidol
- cyngor pwrpasol a mentora

Grantiau ar gyfer cyfranogwyr

Dylid cynnig cymorth ariannol i gyfranogwyr i dalu grantiau teithio i'r rhai y mae angen iddynt deithio pellteroedd hwy/aros dros nos er mwyn cymryd rhan.

Gellir cynnig grant bach anghyfyngedig i'r sefydliadau sy'n cymryd rhan yn y rhaglen er mwyn rhoi'r gallu iddynt ymgysylltu.

Cyllideb

Cyfanswm yr arian sydd ar gael ar gyfer rhaglenni ledled y DU yw hyd at £2m. Byddem yn disgwyl i geisiadau unigol adlewyrchu graddfa'r sector treftadaeth ym mhob gwlad a bod oddeutu £150,000 i £900,000. Dylai cyllidebau ar gyfer pob rhaglen gynnwys:

- cynllunio, datblygu a rheoli'r rhaglen yn gyffredinol
- recriwtio a dethol sefydliadau ac arweinwyr sy'n cymryd rhan
- cyflawni holl elfennau'r rhaglen gan gynnwys gweinyddu grantiau i gyfranogwyr a gweinyddu unrhyw arian cyfatebol neu raglen gymell arall
- cost grantiau i gyfranogwyr ar gyfer bwrsariaethau teithio, cynhwysedd ôl-lenwi/gweinyddu ac unrhyw arian cyfatebol
- monitro, adrodd a gwerthuso parhaus
- cyflwyno adroddiadau ar ddiwedd y rhaglen.

Ymgeisio ac asesiad

Rydym yn defnyddio ein [proses o ymgeisio ar gyfer rhaglen agored safonol grantiau £250,000-£5m](#) i bob ymgeisydd beth bynnag fo lefel y grant y gofynnir amdani. Cyfeiriwch at y canllawiau safonol a'r nodiadau cymorth wrth lenwi'r ffurflen Mynegi Diddordeb a'r ffurflen gais.

Defnyddiwch y ffurflen **Mynegi Diddordeb** i roi ymateb cychwynnol i'r briff hwn. Dylai teitl y prosiect ddangos yn glir pa gyfran o'r Mynegiant Diddordeb sydd ar gael e.e. Datblygu Menter y DU neu Gymorth Busnes yr Alban.

Ar y cam sifftio, byddwn yn edrych ar:

- I ba raddau y mae eich cynigion yn ymateb yn greadigol i'n briff
- Tystiolaeth o'ch gallu i gyflawni rhaglen o weithgareddau cefnogi busnes o safon uchel, gyda dealltwriaeth o anghenion sefydliadau yn y sector treftadaeth
- pa mor dda y mae'r cynigion yn bodloni ein meini prawf safonol eraill ar gyfer grantiau o £250,000 – £5m, gan gynnwys ein canlyniad cynhwysiant gorfodol, a defnyddio'r Gymraeg os bydd eich prosiect o fudd i bobl yng Nghymru

Gofynnir i ymgeiswyr y mae eu cynigion yn cael eu datblygu ar ôl y cam Mynegi Diddordeb gwblhau cais cylch cyflwyno un cam.

Gwerthusiad

Byddwn yn gweithio ar fanylion ein fframwaith gwerthuso ar gyfer y gronfa datblygu menter a chymorth busnes mewn cydweithrediad â'r sefydliadau a ariennir. Dylai ymgeiswyr neilltuo

rhywfaint o gyllideb i'w gwerthuso o fewn cyllideb y rhaglen.

Bydd angen i'r dull gwerthuso gynnwys casglu data ac olrhain cynnydd y rhai sy'n cymryd rhan yn y rhaglenni hyn ar draws ystod o fesurau dros amser, er enghraifft:

- sefydliadau sydd â chymysgedd o gyllid a modelau busnes sy'n fesuradwy wahanol
- sefydliadau sy'n meddu ar asedau ffisegol, anniriaethol ac ariannol mwy gwerthfawr (gan gynnwys ond heb fod yn gyfyngedig i gronfeydd wrth gefn)
- gwell perfformiad mewn meysydd allweddol fel llywodraethu
- mwy o allu ac adnoddau
- datblygu ymddygiad a diwylliannau sefydliadol y gwyddys eu bod yn cefnogi gwydnwch

Dyddiadau allweddol

- Y dyddiad cau ar gyfer mynegi diddordeb yw hanner dydd 13 Ionawr 2020. Cewch eich hysbysu os hoffem i chi gyflwyno cais llawn.
- Cyflwyno cais llawn erbyn hanner dydd 20 Chwefror 2020.
- Bydd ymgeiswyr yn cael eu hysbysu erbyn 28 Mawrth 2020

Dogfennau i'ch helpu i ymgeisio

- [Canllaw ymgeisio £250,000–£5m](#)

Gwybodaeth a chynghor ar sut i ysgrifennu cynnig cryf. Dylech ddilyn hyn wrth gyflwyno eich datganiad o ddiddordeb, gan sicrhau eich bod wedi trafod sut y byddech yn mynd i'r afael â'r pwyntiau a godwyd yn y briff uchod. Os gofynnwn i chi wneud cais llawn, byddwn yn rhoi arweiniad ychwanegol i chi ar sut i lenwi'r ffurflen gais ar gyfer y cam cyflwyno.

- [Nodiadau cymorth ceisiadau](#)

Gwybodaeth ddefnyddiol i helpu gyda chwblhau cais ar-lein.

- [Telerau grant safonol £250,000-£5miliwn](#)

Ein telerau ac amodau ar gyfer grantiau o'r maint yma

Cwestiynau

Dylid anfon unrhyw ymholiadau neu gwestiynau am ein cyllid at enquire@heritagefund.org.uk